

Một số yêu cầu trong giảng dạy các môn học ở khoa Lý luận chính trị Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung trước tác động chuyển đổi số

Chu Thị Hạ

ThS. Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung

Received: 21/10/2024; Accepted: 25/10/2024; Published: 09/11/2024

Abstract: In the context of the strong development of the Industrial Revolution 4.0 and digital transformation, the innovation of teaching methods of subjects at the Faculty of Political Theory, Vietnam - Hungary University of Industry has become more urgent than ever. The article proposes some requirements for teaching subjects at the Faculty of Political Theory in the face of digital transformation.

Keywords: Requirements in teaching; Faculty of Political Theory; Vietnam - Hungary University of Industry; digital transformation.

1. Mở đầu

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, tác động của nó đối với ngành giáo dục, đặc biệt là các môn học thuộc Khoa Lý luận Chính trị, Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung, là rất rõ rệt. Chuyển đổi số không chỉ thay đổi phương thức giảng dạy và học tập mà còn đòi hỏi các giảng viên phải có sự thích ứng linh hoạt với những thay đổi này. Bài viết này sẽ trình bày một số yêu cầu quan trọng đối với việc giảng dạy các môn học lý luận chính trị trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay.

2. Kết quả nghiên cứu

Thấu triệt tinh thần của Ph.Ăngghen: mỗi khi trong khoa học tự nhiên có những phát minh mang tính chất vạch thời đại, buộc triết học phải thay đổi hình thức của nó. Đồng thời với quan điểm Đại hội XIII của Đảng về công tác giáo dục, đào tạo trong thời kỳ mới đó là: “Tiếp tục đổi mới đồng bộ mục tiêu, nội dung, chương trình, phương thức, phương pháp giáo dục và đào tạo theo hướng hiện đại, hội nhập quốc tế, phát triển con người toàn diện, đáp ứng những yêu cầu mới của phát triển kinh tế - xã hội, khoa học và công nghệ, thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư”¹. Cũng như, từ thực tiễn trong những năm qua nhiệm vụ giảng dạy các môn học do Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung đã đạt được nhiều kết quả quan trọng góp phần nâng cao chất lượng công tác giáo dục, đào tạo ở Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung. Tuy nhiên, trước yêu cầu nhiệm vụ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước trong tình hình mới

và sự tác động từ cuộc cách mạng công nghệ lần thứ tư, trong đó có sự phát triển đột phá của công nghệ số, có thể tạm gọi là làn sóng chuyển đổi số, đưa toàn bộ các hoạt động từ xã hội thực lên không gian mạng, từ môi trường truyền thống lên môi trường số, đã tác động không nhỏ đến mọi mặt của đời sống xã hội, đến công tác giáo dục, đào tạo của tất cả các học viện, nhà trường nói chung, Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung nói riêng.

Chuyển đổi số giúp tạo ra môi trường học tập nơi mà mọi thứ kết nối với nhau. Sự kết hợp mới mẽ của công nghệ, bảo mật nhằm thu hẹp khoảng cách địa lý để tạo ra trải nghiệm trong học tập, đồng thời tăng cường sự tương tác của mọi người, giờ đây, mọi thông tin dường như đều có thể tìm thấy trên Internet, đa dạng các chủ đề và có tính tin cậy cao. Cả người dạy và người học cần chọn lọc và tìm kiếm thông tin một cách thông minh để tiếp cận được với thông tin bổ ích và chính xác nhất.

Các lớp học trực tuyến trên Zoom, Teams, Google Meets,... giúp người học có thể tham gia học tập mọi lúc, mọi nơi, trao đổi kiến thức, thảo luận hoặc tương tác với nhau một cách dễ dàng. Đồng thời, thông qua các ứng dụng như Skype hay các trang mạng xã hội phổ biến khác, người học có thể dễ dàng giao tiếp trong thời gian thực trên toàn cầu. Điều này giúp họ có thể mở mang tầm nhìn, cập nhật nhanh chóng các thông tin, kiến thức hữu ích. Các công nghệ, phần mềm học trực tuyến hiện đại cho phép người học dễ dàng tùy chỉnh các bài giảng theo tốc độ phù hợp, đúng sở thích và mức độ khả năng nhận thức của mỗi người. Bên cạnh đó, các nền tảng học tập tùy chỉnh cũng cho phép người học kết hợp các tài liệu học tập

1. Đảng Cộng Sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr. 144.

từ nhiều nguồn khác nhau, nhờ vậy sẽ có những trải nghiệm phù hợp hơn.

Việc chuyển đổi số trong giáo dục giúp tạo ra sự tiếp cận thông tin và kiến thức một cách dễ dàng, thu hẹp khoảng cách địa lý, cung cấp linh hoạt về thời gian và không gian học tập, tạo ra nhiều cơ hội học tập và phát triển bản thân. Người dạy có thể cung cấp cho người học những phương pháp thú vị hơn để học tập, đồng thời dễ dàng tiếp thu thông tin mới bằng các công cụ hiện đại như máy tính bảng, máy chiếu, chatbot, AR/VR, phần mềm hỗ trợ AI ... Tuy nhiên, công tác chuyển đổi số trong giáo dục cũng đặt ra một số thách thức, bao gồm việc đảm bảo truy cập công bằng đến công nghệ, đào tạo và hỗ trợ cho người dạy và người học, cũng như đảm bảo an toàn và bảo mật thông tin trong môi trường số...

Từ thực tế tác động của chuyển đổi số đến giảng dạy ở Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng nói chung, các môn học do Khoa Lý luận chính trị ở Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng đảm nhiệm nói riêng cần thực hiện tốt một số yêu cầu sau:

2.1. Một là, cần nắm chắc tính đặc thù về nội dung của từng môn học và đối tượng giảng dạy

Nội dung của mỗi môn học là khác nhau (tính giao thoa ít) và đều truyền tải hệ thống quan điểm lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách và luật pháp của Nhà nước. Trên thực tiễn các môn học do Khoa Lý luận chính trị ở Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng đảm nhiệm đều đề cập đến hầu hết các vấn đề có liên quan đến lịch sử tư tưởng của xã hội loài người, đến những hiện tượng trong đời sống xã hội .. Mỗi một nội dung môn học vừa có tính đặc thù, vừa có tính độc lập tương đối nhưng lại có tính chất lý luận khái quát cao. Theo đó, cần nắm chắc tính đặc thù môn học để phân biệt với các môn học khác, cũng như xác định phương pháp nghiên cứu, giảng dạy cho phù hợp.

Về đối tượng giảng dạy của Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng nói chung, của Khoa Lý luận chính trị nói riêng là hết sức phong phú, đa dạng. Với nhiều hình thức đào tạo và bậc học khác nhau. Vì vậy, vấn đề đặt ra là phải nắm chắc từng loại đối tượng và phân chia rõ từng loại đối tượng và ngay cả trong cùng một loại đối tượng để từ đó có sự chuẩn bị về nội dung, phương pháp khác nhau cho phù hợp với từng chủng, loại đối tượng đã xác định. Nhằm mục đích cao nhất đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo môn học, bài giảng mà Nhà trường, Khoa chuyên ngành đã đề ra. Như vậy, chỉ có trên cơ sở nắm vững tính đặc

thù của môn học, bài giảng và đối tượng giảng dạy thì người dạy mới có sự phân biệt giữa các nội dung của các môn, các bài giảng và việc sử dụng phương pháp phù hợp, luận chứng sát, đúng, trúng, sinh động cho từng vấn đề trong truyền thụ kiến thức đối với các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm.

2.2. Hai là, người dạy phải thực sự nắm vững chuyên sâu về kiến thức chuyên ngành môn học và kiến thức của các môn khoa học có liên quan

Trong thực tiễn công tác giảng dạy cho thấy, việc nắm vững chuyên sâu kiến thức chuyên môn của người giảng viên có vai trò to lớn mang tính quyết định trong việc mang lại hiệu quả cao của công tác giảng dạy. Vấn đề là phải nắm được toàn bộ thực chất kiến thức của môn học, bài giảng mình đảm nhiệm. Gắn với mỗi một nội dung môn học, cần tập trung vào những khối kiến thức chuyên sâu của môn học. Theo tính quy luật mỗi một môn học, bài học đều có sự đồng đẳng, giao thoa và khác biệt ngay trong bản thân nội tại của nó, cũng như với các môn học, bài học khác. Vì vậy, cùng với việc nắm chắc kiến thức chuyên sâu của các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm, người dạy cần có sự hiểu biết và nắm được kiến thức của các môn khoa học có liên quan.

2.3. Ba là, người dạy cần tổng kết kịp thời những vấn đề thực tiễn có liên quan đến các môn học để đưa vào giảng dạy

Đây không chỉ là một nguyên tắc bất biến trong công tác giáo dục, đào tạo của Đảng: “học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn”² mà còn là sự đòi hỏi từ tính chất, yêu cầu khách quan bắt buộc đối với các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm. Bởi, thực tiễn luôn luôn là cơ sở, động lực, mục đích và tiêu chuẩn kiểm nghiệm mọi hoạt động lý luận. Theo đó, việc nâng cao chất lượng giảng dạy các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm, chỉ thực sự có hiệu quả thiết thực khi hướng tới thực tiễn, trên cơ sở tổng kết thực tiễn. Nội dung tổng kết thực tiễn phục vụ giảng dạy gồm nhiều nội dung. Tùy góc độ nghiên cứu có thể phân chia thành các mảng khác nhau, nhưng phải đảm bảo sự gắn kết giữa thực tiễn trong nước và quốc tế, giữa thực tiễn trong lĩnh vực quân sự với thực tiễn kinh tế, chính trị, xã hội. Trước hết cần tổng kết sự tác động của cuộc cách mạng khoa học công nghệ hiện đại đến Triết học Mác - Lênin; Kinh tế chính trị,...

Hơn nữa, trước tình hình chính trị, an ninh thế giới thay đổi nhanh chóng, diễn biến rất phức tạp,

2. Đảng Cộng Sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr. 114.

khó lường; Theo đó, quá trình nghiên cứu giảng dạy các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm cần có sự hiểu biết, nắm bắt kịp thời các biến đổi về kinh tế, chính trị, sự phát triển của khoa học chuyên ngành trong khu vực... để đưa vào bài giảng một cách kịp thời, sinh động.

2.4. Bốn là, người dạy cần kiên quyết đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, thù địch, phản động, cơ hội chính trị và truyền dẫn tinh thần đấu tranh cho người học tham gia vào vấn đề này

Việc kiên quyết đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, thù địch, phản động, cơ hội chính trị và định hướng, truyền dẫn tinh thần đấu tranh cho người học tham gia vào vấn đề này, không chỉ là vấn đề có tính nguyên tắc mà còn đòi hỏi từ tình hình thực tiễn hiện nay. Gắn với các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm, các thế lực phản động, thù địch và cơ hội chính trị thường tìm cách che đậy nội dung chính trị để xuyên tạc các vấn đề về bản chất chiến tranh; về văn hóa, đạo đức, tôn giáo v.v.. Nguy hiểm hơn, các thế lực phản động, thù địch và cơ hội đòi đa nguyên chính trị, đa đảng đối lập;... Với cách mạng Việt Nam chúng chống phá ngày càng quyết liệt, tinh vi, nham hiểm, xảo quyệt hơn. Các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị chúng tập trung phủ nhận tính khoa học, cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; cố tình xuyên tạc tìm mọi cách phủ nhận tính chất chính nghĩa, tiến bộ của cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ của Nhân dân Việt Nam; Chúng phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, đòi xóa bỏ điều 4 trong Hiến pháp, đòi tách sự lãnh đạo của Đảng đối với lực lượng vũ trang nhân dân ... Chính từ thực tiễn này, đòi hỏi trong giảng dạy các nội dung của từng môn học, người dạy phải thực sự là những chiến sĩ xung kích kiên quyết đấu tranh với các quan điểm sai trái, phản động, thù địch và cơ hội chính trị này. Đồng thời, phải là người trực tiếp truyền dẫn tinh thần đấu tranh đến người học, định hướng họ, dẫn dắt họ tham gia đấu tranh phản bác với các quan điểm sai trái, phản động, thù địch và cơ hội chính trị hiện nay.

2.5. Năm là, kết hợp chặt chẽ sử dụng tổng hợp các phương pháp theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác của người học với đổi mới nội dung, hình thức các hoạt động sau giảng

Theo lý luận và thực tiễn dạy học, cho thấy nội dung và phương pháp giảng dạy là hai mặt của một quá trình thống nhất không tách rời nhau, trong đó nội dung quy định phương pháp, hay nói cách khác phương pháp giảng dạy các môn khoa học xã hội và

nhân văn nói chung, các môn học do Khoa Lý luận chính trị nói riêng, phải được xác định theo từng nội dung môn học và từng chủ đề bài giảng. Nghiên cứu, giảng dạy các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm, nhất thiết phải dựa vào phương pháp của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử. Bởi vì, đây là phương pháp nghiên cứu chung nhất cho mọi khoa học. Hơn nữa, phải căn cứ vào bản chất và quy luật của các đối tượng cần nhận thức, cũng như phải làm rõ đối tượng đó được nghiên cứu như thế nào và tùy mục đích, nhiệm vụ cần nghiên cứu để lựa chọn phương pháp giảng dạy cho phù hợp. Cũng như, cần có sự kích thích sự hưng phấn và tính tự giác học tập của người học. Các bài tập, chuyên đề bổ trợ, các chủ đề thảo luận, trao đổi phải sát với từng môn học, bài giảng đảm bảo tính rõ ràng, mạch lạc, cả về tính chiều rộng và chiều sâu của kiến thức và khả năng nhận thức của từng đối tượng học tập. Các nội dung ôn thi đảm bảo tính toàn diện của môn học, nhưng phải xác định được điểm nhấn những kiến thức cơ bản, bản chất nhất phù hợp với trình độ nhận thức của người học. Quá trình đánh giá chất lượng qua các lần viết thu hoạch, viết tiểu luận, kiểm tra, thi hết môn phải thực sự khách quan, công tâm vì sự tiến bộ của người học...

3. Kết luận

Việc giảng dạy các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm trước tác động của chuyển đổi số đã và đang đặt ra nhiều vấn đề cần phải giải quyết từ nội dung, phương pháp đến hình thức, điều kiện đảm bảo... và nó vừa là nhu cầu cấp thiết, vừa là quá trình lâu dài liên quan đến nhiều tổ chức, nhiều lực lượng. Do vậy, ngoài việc thực hiện tốt các yêu cầu ở trên đòi hỏi phải có kế hoạch và sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ của cấp ủy, lãnh đạo khoa và sự ủng hộ giúp đỡ tận tình của tập thể giảng viên trong Khoa tạo môi trường thuận lợi cho quá trình xây dựng, bồi dưỡng nguồn lực giảng viên giảng dạy các môn học do Khoa Lý luận chính trị đảm nhiệm trước tác động của chuyển đổi số hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng Sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr. 144.
2. Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, Hà Nội.
3. Đảng Cộng Sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr. 114.